



► En natt kom tre män på motorcykel till området där femåriga Sylvia bodde. Med sig hade de en stor låda. "Var är den vita flickan?" Hon gömde sig under sängen. En vidskeplig minoritet i Tanzania ser barnen med albinism som spöken eller besatta av demoner. Linnéa Románs foton från Tanzania tillhör hennes utställning "Awareness" som härnäst visas i Maria kyrka i Skogås, 22 januari–28 februari.

FOTO: LINNÉA ROMÁN



► I skolan fick Martha sitta längst bak i klassen eftersom läraren var rädd att albinism smittade. Nu har hon vikt sitt liv åt att stötta och skydda barn med albinism via sitt barnhem och organisationen Peacemakers for Albinism and Community.

FOTO: LINNÉA ROMÁN



► Linnéa Román känner att det går att göra skillnad direkt, även som forskare. Hon har arrangerat insamlingar till Marthas organisation, som fått bidrag till mat, solhattar och solkräm.

FOTO: FREDRIK DAHLSTRÖM



► Personer med albinism måste skydda huden med hel-täckande kläder, solkräm och solhatt. Risken för hudcancer är stor och i Tanzania överlever endast 20 procent av dem sin trettioårsdag.

FOTO: LINNÉA ROMÁN

"Tre män på motorcykel försökte stjäla femåringen"

► Universitet

De riskerar att få kroppsdelar avhuggna då deras bleka hud tros vara magisk. Uppsalastudenten Linnéa Román reste till Tanzania för att leva nära barn med albinism.

– När jag hörde att män hade letat efter den lilla flickan som jag nyss hade lekt med så började jag gråta.

Uppsalastudenten Linnéa Román återvände nyligen från Tanzania, där hon under sju månader forskat om den svåra diskriminering

som drabbar personer med albinism.

Hennes intervjuer och observationer därifrån ligger nu till grund för hennes mastersuppsats i programmet religion i fred och konflikt.

– Jag blev väldigt berörd och kommer nog aldrig att

släppa det här projektet, säger Linnéa Román när vi ses på ett fik i Stockholm, där hon bor.

Hennes väg in i gemenskapen blev Martha, en medelålders kvinna som driver en organisation med ett hem för barn med albinism i staden Arusha, nära Kilimanjaro i Tanzania. Martha, som själv har albinism, vill skydda barnen från det lidande hon själv upplevt. Som ung försökte hon ta sitt liv för att bespara sin mamma "skammen" av en dotter med albinism.

En utmaning i arbetet med uppsatsen var att förhålla sig till den tro på övernaturliga krafter som skapat hotbilden mot barnen.

För ja, det finns en utbredd tro på häxkraft i Tanzania och andra delar av Centralafrika. En tro som bygger på både regional vidskepelse och frireligiös tro på djävulen och demoner. Och kopplat till tron på häxkraft finns föreställningar om att de bleka kropparna har magiska egenskaper. Därför inträffar varje år överfall och kidnappningar där kroppsdelar huggs av.

För Linnéa Román är det viktigt att fördjupa bilden av fenomenet. Hon vill inte att hennes forskning ska kunna bidra till en kolonialistisk syn på "irrationell" afrikansk tro. Hon understryker att även om många tanzanier, särskilt på landsbygden, i någon mån tror på häxkraft så är det bara en bråkdel som delar föreställningarna om albinism. Och ännu färre är beredda att skada barn för att utvinna övernaturliga föremål.

– Allt är inte svart eller vitt. Även Martha, som skyddar barnen, har funnit styrka i

sin kristna tro samtidigt som hon har trott på häxkraft.

Att barn med albinism stöts ut beror även på en allmän rädsla för det avvikande. Liksom skam, då en kvinna med ett vitt barn misstänks ha varit otrogen med en vit man.

– Barnens familjer har ofta behandlat dem illa. Eller så är de rädda för att familjen ska bli attackerad. Då måste barnen bo hos Martha, säger Linnéa Román som vill återvända till Tanzania redan i sommar.

Fredrik Dahlström
Fredrik.Dahlstrom@unt.se